

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS SISTEMOS ĮSTATYMO NR. I-552 29, 70-1 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, 73, 74 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1367 23, 24 IR 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. IX-886 7 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857 12, 16, 18-1, 18-2, 18-6, 29, 31, 34, 34-1 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 32 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 9, 9-1, 9-3, 9-6, 9-10, 9-11, 11, 25 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NARKOTINIŲ IR PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. VIII-602 6-1, 21-2, 21-3, 21-4, 21-5 IR 21-7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NARKOTINIŲ IR PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ PIRMTAKŲ (PREKURSORIŲ) KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1207 2, 4, 5, 6, 7, 8 IR 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1641 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS AZARTINIŲ LOŠIMŲ ĮSTATYMO NR. IX-325 2, 4, 8, 8-1, 10, 10-1, 10-2, 11, 13, 15, 15-1, 16, 16-1, 18, 20, 20-1, 20-2, 20-3, 20-4, 20-7, 20-8, 21, 22, 23, 24, 25, 25-3, 25-4, 28, 29, 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 26, 27 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS AZARTINIŲ LOŠIMŲ ĮSTATYMO NR. IX-325 2, 10, 15, 16, 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15-1, 16-1 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO NR. XIII-771 1 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS AZARTINIŲ LOŠIMŲ ĮSTATYMO NR. IX-325 1, 2, 10, 26, 28, 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO TREČIUOJU-1 SKIRSNIU ĮSTATYMO NR. XIII-1886 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LOTERIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1661 4, 10, 11, 13, 15, 19, 20, 23, 26 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LOTERIJŲ IR LOŠIMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-326 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-275 3, 4, 30 IR 36 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS RADIACINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-1019 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-1190 2 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 27 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOBILIZACIJOS IR PRIIMANČIOSIOS ŠALIES PARAMOS ĮSTATYMO NR. I-1623 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS APSAUGOS NUO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ĮSTATYMO NR. XI-1425 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 510-1 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

(TAP-19-528; TAIS Nr. 19-2179(2))

2019-04-29 Nr. NV-1166

Vilnius

Įvertinę įstatymų projektų atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 23, 24 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – SPII projektas):

1. Atsižvelgiant į tai, kad SPII projektu siūloma atsisakyti įtvirtintos minėtame įstatyme konkrečios Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos (toliau – LNSS) asmens sveikatos priežiūros įstaigų bei visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų nemenklatūros (*lot.* sąrašas), siūlytume įvertinti siūlomų SPII projektu pakeitimų, t.y. naujų nuostatų poreikį bei pridėtinę vertę egzistuojančiam

teisiniam reguliavimui, t.y. ar iš tiesų jos būtinos konkrečiu atveju, nes, mūsų nuomone, jos naujų elgesio taisyklių neįtvirtina.

Visgi jeigu būtų nuspręsta SPIĮ projekte palikti nuostatas, susijusias su atitinkamų įstaigų nomenklatūra, pažymėtina, kad tiek SPIĮ projekto 1 ir 2 straipsniais siūlomi pakeitimai reguliuoja to pačio pobūdžio visuomeninius teisinius santykius, todėl jų dėstymas turėtų būti analogiškas, t.y. atitinkamų įstaigų priskyrimas prie atitinkamos nomenklatūros (grupės) turėtų būti apibūdinamas vienodos rūšies požymiais.

Taip pat pažymėtina, kad nėra aiškus SPIĮ projekto 1 straipsniu keičiamo Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 23 straipsnyje vartojamų formuluočių turinys: „specializuotas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios biudžetinės įstaigos“ bei „tam tikrų sveikatos sutrikimų turinčių kategorijų asmenims asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios biudžetinės įstaigos“, t.y. kuo šios formuluotės skiriasi viena nuo kitos bei ar pirmoji formuluotė neapima antrosios formuluotės.

Atkreiptinas dėmesys, kad Sveikatos priežiūros įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, kad minėtasis įstatymas nustato LNSS įstaigų nomenklatūrą, tuo tarpu tiek galiojančiame Sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme, tiek SPIĮ projekte yra nuostata, jog LNSS biudžetinių įstaigų nomenklatūrą nustato ir Vyriausybė.

Pateiktų pastebėjimų kontekste SPIĮ projektas turėtų būti koreguojamas, derinamas su kitomis to keičiamo įstatymo nuostatomis.

2. Atsižvelgiant į tai, kad SPIĮ projektu keičiamos kai kurios Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 2 dalies II skyriaus, reglamentuojančio LNSS įstaigas, nuostatos, manytume, kad turėtų būti įvertintos ir sistemiškai peržiūrėtos kitų Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo nuostatų suderinamumas su Biudžetinių įstaigų įstatymo 4 straipsniu, reglamentuojančiu biudžetinės įstaigos savininką, 5 straipsniu, reglamentuojančiu biudžetinės įstaigos steigimą. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad nepatikslingas kitų Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo nuostatų, kaip pavyzdžiui, 20 str. 2 dalies, kurioje nustatomi LNSS biudžetinės įstaigos steigėjai, prie jų priskiriant Sveikatos apsaugos ministeriją, pastaroji nuostata liks nesuderinama su Biudžetinių įstaigų įstatymo 4 straipsniu bei kartu nesuderinama su SPIĮ projekto 2 straipsniu keičiamo Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 24 str. 2 dalimi, kuri, be kita ko, atitinka Biudžetinių įstaigų įstatymo nuostatas – Sveikatos apsaugos ministerija yra savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija, nes steigėja gali būti tik valstybė.

Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 7 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo:

3. Visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 7 str. 2 dalis bei 3 dalis turėtų būti taip pat keičiama, t.y. minėtas įstatymines nuostatas derinant su Biudžetinių įstaigų įstatymo nuostatomis, akcentuojant, kad biudžetinių įstaigų savininkas gali būti tik valstybė ar savivaldybė, o savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios gali būti paskirtos atitinkamos institucijos (žr. 2-oji pastaba).

4. Pakartotinai siūlytume įvertinti Teisingumo ministerijos 2019 m. sausio 21 d. rašte Nr. 2T-252 teiktą pastabą dėl pastarojo įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo Visuomenės

sveikatos priežiūros įstatymo 12 straipsniu reguliuojamų santykių būtinumo, svarstant galimybę minėtos įstatyminės nuostatos atsisakyti (pripažinti netekusia galios).

Dėl Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 29, 70¹ straipsnių pakeitimo, 73, 74 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – SSĮ projektas):

5. Atsižvelgiant į tai, kad Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 3, 29, 47, 74 straipsnių pakeitimo ir 67¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIII-1908 5 straipsniu keičiamas Sveikatos sistemos įstatymo 74 straipsnis, atitinkamai turėtų būti tikslinamas SSĮ projekto lyginamojo varianto 4 straipsnis.

6. Aiškinamajame rašte siūlytume pateikti priežastis bei tikslus SSĮ projekto 1 straipsniu teikiamų pakeitimų, kurių pagrindimo trūksta.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 4, 8, 8-1, 10, 10-1, 10-2, 11, 13, 15, 15-1, 16, 16-1, 18, 20, 20-1, 20-2, 20-3, 20-4, 20-7, 20-8, 21, 22, 23, 24, 25, 25-3, 25-4, 28, 29, 30 straipsnių pakeitimo ir 26, 27 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – ALĮ projektas):

7. ALĮ projekto 31 straipsniu keičiamo Azartinių lošimų įstatymo 28 str. 4 ir punktai dubliuoja Azartinių lošimų įstatymo 4 str. 1 dalį ir minėto įstatymo 21 str. 2 dalį, todėl siūlytume keičiamame straipsnyje jų atsisakyti kaip perteklinių.

Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – RSĮ projektas):

8. Konstitucijos 94 straipsnyje numatyta, kad Vyriausybė koordinuoja ministerijų ir kitų Vyriausybės įstaigų veiklą. Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 9 punkte Vyriausybei pavesta tvirtinti ministerijų, Vyriausybės įstaigų ir įstaigų prie ministerijų nuostatus. *Vyriausybė, įgyvendindama minėtus Konstitucijoje ir Vyriausybės įstatyme numatytus įgaliojimus, yra kompetentinga nustatyti ministerijų, įstaigų prie ministerijų veiklos sritis ir funkcijas, spręsti su Vyriausybės ir jai atskaitingų įstaigų veiklos organizavimu susijusius klausimus.*

Siekiant užtikrinti tinkamą Konstitucijos 94 straipsnio 3 punkte įtvirtintų Vyriausybės įgaliojimų koordinuoti ministerijų ir kitų Vyriausybės įstaigų veiklą įgyvendinimą, taip pat Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 8 ir 9 punktų, realizavimą paprastai (t.y. išskyrus išimtinis, pagrįstus atvejus) *įstatymuose neturėtų būti dėsamos Vyriausybės įstaigų, ministerijų, įstaigų prie ministerijų veiklos funkcijos (Civilinio kodekso 2.46 straipsnyje, Biudžetinių įstaigų įstatymo 6 straipsnyje numatyta, jog juridiniai asmenys savo veikloje vadovaujasi įstatais (nuostatais); Civilinio kodekso 2.47 straipsnyje, Biudžetinių įstaigų 6 straipsnyje įtvirtinta, kad būtent įstatuose (nuostatuose) turėtų būti nurodomi juridinio asmens veiklos tikslai, biudžetinės įstaigos veiklos tikslai ir funkcijos) bei neturėtų būti nurodomi konkretūs Vyriausybei atskaitingi subjektai, atliksiantys tam tikras funkcijas ar pan., o vietoje to vartojama „Vyriausybės įgaliotos institucijos“ formulė arba apibrėžiama tos institucijos/įstaigos veiklos paskirtis.*

Atsižvelgiant į tai, manytume, kad RSĮ projekte nurodyta veikla atitinkamai institucijai (Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos (žr. RSĮ projekto 1 str. 1 dalis ir kt. bei Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija) turėtų būti pavedama Vyriausybei, o ne Seimo sprendimu, todėl, siekiant nevaržyti Vyriausybės įgaliojimų, minėtuose

įstatymų projektuose numatytų *konkrečių institucijų pavadinimų bei funkcijų turėtų būti atsisakyta, o įstatymuose turėtų būti įtvirtinti tik pagrindiniai teisinio reguliavimo aspektai* (pvz., asmens teisių ir laisvių ribojimai, įgaliojimai, varžantys kitų asmenų teises ir pan.), neapkraunant jų procedūrinio ar techninio pobūdžio detalėmis, kurios gali būti numatytos įgyvendinamuosiuose teisės aktuose; taip pat RSĮ projekte *neturėtų būti minimi konkrečių įstaigų prie ministerijų pavadinimai*, esant būtinumui turėtų būti vartojamas žodžių junginys „Vyriausybės įgaliota institucija“. *Tokiu būdu būtų užtikrinta ir teisės aktų hierarchija ir ekonomiškumo principą atitinkanti teisėkūra.*

Šiuo konkrečiu atveju pažymėtina, kad 2018 m. birželio 21 d. Radiacinės saugos įstatymas buvo išdėstytas nauja redakcija (Nr. XIII-1283), kurį Seimui pateikė Vyriausybė, pažymint, kad teikiamame įstatymo projekte Vyriausybės ir buvo siūloma vartoti formuluotę „Vyriausybės įgaliota institucija“, kas šiuo konkrečiu atveju, nebūtų suponavę poreikio teikti pakartotinus minėto įstatymo pakeitimus.

Šios pastabos kontekste reikėtų įvertinti galimybę ir kituose kartu teikiamuose įstatymų projektuose (***SSI projekte, VSPĮ projekte, AZI projekte*** ir kituose) vengti konkrečių įstaigų/institucijų pavadinimų bei detalių jų funkcijų nurodymo.

Teisės grupės patarėja
Barsulienė

Gerda Štaraitė-

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraite@lr.lt